

شاید شما هم صحنه‌های مراسم تشییع چهره‌های محبوب را دیده باشید؛ همان‌هایی که برخی مردم در سخت‌ترین شرایط، در حال گرفتن عکس یا تصویر انواع و اقسام آن هستند.

شاید شما هم صحنه‌های مراسم تشییع چهره‌های محبوب را دیده باشید؛ همان‌هایی که برخی مردم در سخت‌ترین شرایط، در حال گرفتن عکس یا تصویر انواع و اقسام آن هستند. حضور بخش بسیار وسیعی از مردم در شبکه‌های اجتماعی، فرهنگ جدیدی را ایجاد کرده است؛ فرهنگی که من آن را تب «من اول منتشر کردم» می‌نامم. روندی که در جامعه ما در حال گسترش است. نوعی رقابت که البته در بسیاری موارد جذاب و حتی مفید است، اما در برخی موارد بسیار آزاردهنده می‌شود. هر یک از ما اکنون صاحب یک رسانه هستیم. کم‌تر کسی را می‌توان یافت که دست‌کم عضوی از شبکه‌های اجتماعی نباشد. اما خیلی‌ها به این موضوع توجه ندارند که صاحب یک رسانه بودن، مسئولیت‌های مهمی را نیز بر عهده آن‌ها می‌گذارد. البته به عقیده من، این ناآشنایی با مسئولیت‌های رسانه‌ای، به این دلیل است که خیلی از ما به‌عنوان «صاحبان رسانه‌های شخصی خود» هیچ آموزشی در این رابطه ندیده‌ایم. یکی از نمونه‌هایی که صحت این موضوع را نشان داد، مراسم تشییع خواننده پاپ کشورمان بود.

اکنون همه مردم به یک رسانه فعال تبدیل شده‌اند. تا همین چند سال پیش، وقتی اخبار یک مراسم یا رویداد را جست‌وجو می‌کردید، با تصاویر محدودی مواجه می‌شدید که به‌طور عموم توسط خبرنگاران گرفته شده بودند. ولی امروزه می‌توان یک رویداد را از زاویه هزاران لنز حاضر در صحنه دید و این تصاویر خیلی سریع‌تر از آنچه پیش از این تصور می‌شد، منتشر می‌شوند. این ویژگی دنیای امروز به‌هیچ وجه بد نیست. در صورت رعایت حریم شهروندی و پایبندی به اصول اخلاقی، اتفاقاً این حجم عظیم داده‌های تصویری، امکاناتی را در اختیار مردم قرار می‌دهد که در گذشته‌ای نه چندان دور حتی خوابش را هم نمی‌دیدیم.

هم‌اکنون سایت‌هایی هستند که افراد می‌توانند عکس‌های مراسم ازدواج خود را که مهمانان گرفته‌اند و ممکن است به ده‌ها و شاید صدها عکس از سوژه‌های گوناگون و با نگاه‌های مختلف برسد جمع‌آوری کنند و در یک آلبوم واحد در اختیار داشته باشند. چندی پیش از نرم‌افزاری سخن گفتیم که قادر بود تصاویر ویدیویی را که تماشاگران با موبایل از اجرای زنده یک کنسرت می‌گیرند به‌طور لحظه به لحظه برای یک سرور بفرستد و در نهایت تمام این ویدیوها در قالب یک ویدیوی واحد تدوین شود. دیدن یک کنسرت از ده‌ها زاویه دید بسیار فوق‌العاده است. اما آیا ما اجازه داریم در همه حال و در هر رویدادی به عکاسی و تصویربرداری با موبایل بپردازیم؟ آیا لازم است در یک مراسم تشییع، ده‌ها تلفن همراه و تبلت به‌پا خیزند و تصویر بگیرند؟ آیا لازم است وقتی پیکر یک شخصیت محبوب روی دست تشییع می‌شود، از خودمان سلفی بگیریم؟

آدام کنتراس در سایت Men's Health به نکته جالبی در این باره اشاره کرده است. وی در مطلبی با عنوان «آیا عکس گرفتن از شخص فوت شده اشتباه است؟» به یکی از تجربیاتش در همین زمینه اشاره می‌کند. او بالای سر

فردی در حال مرگ رسیده و بدون این که بتواند به او کمک کند، شاهد مرگ وی بوده است. نکته ناراحت کننده برای او علاوه بر مرگ آن شخص، این بوده است که برخی حاضران در حال عکس گرفتن از آن فرد بوده اند. وی در صفحه فیس بوک خود نوشت: «کسی که این عکس را می گیرد، می خواهد با آن چه کار کند؟ (در چنین صحنه ای) گوشی خود را کنار بگذارید و چند دقیقه ای سکوت کنید. نمی دانم کدام ناراحت کننده تر است، این که نتوانستم به آن مرد کمک کنم یا این که شما در حال اینستاگرام کردن صحنه بودید.»

این پست وی، نظریات مختلف دوستانش را هم در پی داشت. آیا مردم این کار را انجام می دهند تا در رسانه های اجتماعی و فضای مجازی توجه بیشتری را به خود جلب کنند؟ یا آیا این نشانه یک «ناخوشی فناورانه» در دوره «اشباع رسانه ای» است؟ به عقیده وی، احتمالاً همه ما به گونه ای تربیت یافته ایم که رویدادهای نادر را ثبت کنیم، حتی اگر این رویداد وحشتناک و ناراحت کننده باشد. از آن جا که ما امروزه بیشتر وقت خود را صرف انواع رسانه ها می کنیم و رویدادها را از دریچه نمایش گرها (چه تلویزیون، چه کامپیوتر و چه ابزارهای همراه) می بینیم، نمی دانیم در صورت مواجه شدن با یک رویداد واقعی در خارج قاب رسانه ها، چطور باید واکنش نشان دهیم.

هر چیزی (تأکید می کنم هر چیزی) الفبای خاص خود را دارد و استفاده از هر ابزاری قوانین نانوشته ای هم دارد که باید رعایت شود. متأسفانه ابزارها پیش از جا افتادن این الفبای خاص و قوانین نانوشته فراگیر می شوند و نتیجه آن دردسرهایی است که باز هم به خود ما به عنوان اعضای یک جامعه برمی گردد و حتی می تواند توهین آمیز باشد! دورین به دست گرفتن در جریان رویدادها را در حالت کلی نمی توان یک مشکل بزرگ دانست، اما وقتی برای یادبود کسی که دوستش داریم در مراسمی شرکت کرده ایم، بهتر این است که تمام توجه خود را بر آن فرد از دست رفته متمرکز کنیم و سعی کنیم در این لحظات پایانی که با وی هستیم و در راهی که وی را بدرقه می کنیم، بهترین دعاها و آرزوها را برایش داشته باشیم و کم تر به مسائلی نظیر «لایک بیشتر» یا «تعداد بازدیدکننده بیشتر» فکر کنیم. واقعاً چطور می توان در حال بدرقه شخصیت محبوب خود باشیم و به این موارد هم فکر کنیم؟!

تاریخ انتشار: